

PRESBITER

TARTALMUNKBÓL

- Közgyűlésünk határozatai
- Ahogy Erdélyből látják
- Emlékezetes presbiterek
- Egyházkormányzás-Szentlélek
- Szövetségünk életéből

A MAGYAR REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVETSÉG LAPJA

IV. évfolyam 1. szám

BUDAPEST

1995. január-február

Megújulás, munkamegosztás, példamutatás

„ISTEN ÜGYÉNEK MUNKATÁRSAI VAGYUNK”

– SZÖVETSÉGÜNK KÖZGYŰLÉSÉRŐL JELENTJÜK –

A Magyar Református Presbiterek Szövetsége szokásos évi közgyűlését január 21-én, szombaton tartotta Budapesten, a Ráday Kollégium dísztermében. A nehéz közlekedési viszonyokat teremtő havazás ellenére szinte zsúfolásig megtöltött terem hallgatósága előtt a bevezető áhítatot *Gu-lácsy Lajos*, a Kárpátaljai Református Egyház püspöke tartotta. Elmélyült igei tanítása jótékonyan hatott az egész napos ülés atmoszférájára. *Balla Tibor* főtitkár megköszönve az igei tanítást, meleg szeretettel köszöntötte a Szövetség és a jelenlévők nevében a 70. születésnapját megélt püspököt és testvérét. „Nekem az ő lénye, igei töltése belső erőt jelentett Beregszászon, ahol még egyszer ennyi presbiter volt együtt” – mondotta köszöntőjében a főtitkár: – „Isten áldja meg őt a Kárpátaljai Református Egyház vezetésében, s Ő adjon neki sok erőt az ottani küzdelmekhez”. Ez alkalommal Balla Tibor nyilvánosan köszöntötte még *Tüski István* hollandiai magyar református lelkipásztort, akinek személyes elkötelezettsége és odaadása által jött létre és működik a holland–magyar oktatási központ. A köszönetmondás alkalmával 70. születésnapja szolgált. A feljebbvaló évjárathoz ezután *Ab-lonczy Dániel* nyugalmazott lelkipásztorhoz fordult meleg szavakkal a főtitkár. A Kispeszt – Rózsa téri gyülekezet-

nek évtizedeken keresztül hűséges pásztorát, s a Betánia Szövetségnek ma is aktív vezetőjét a 90. zsoltár Igéjével köszöntötte, 80. születésnapja alkalmából. A bevezető áhítat után ezek a köszöntések valóban családiassá, bensőséggé tették a közgyűlést.

Számvetés egyházi és nemzeti vonalon

Nagy Ferenc József, a Szövetség elnöke mondandóját az 1Péter 5,1-3-hoz kapcsolta, s hálaadással említette, hogy még vagyunk. 1994 a Család Éve volt. A református értelmiségi napokra visszautalva sajnálattal állapította meg, hogy a rendezvények gyéren voltak látogatottak. Magyarorságról, demokráciáról, keresztyénségről hány és hány előadás hangzott! Mégis azt kell mondani, hogy a magyar társadalom súlyosan beteg. Kómában szenved. Ez nem lehet vigasztalás, hogy világszerte ilyen a helyzet. Mintha valami visszavonhatatlanul megváltozott volna. Az erkölcsi értékrend megváltozott, mintha az alapértékeket, köztük a Tízparancsolatot is felrúgták volna sokan. „A fegyverek szerkesztük az új Bibliát” – idézte a költői sort a negyvenes évek végéről. Mintha az emberek ördögmaskarát öltönnének. A közéletben is közöny és leértékelődés

tapasztalható. Hova szavaztak a magyar református keresztyének? Kihé- mentek vagy éppen miért nem mentek el szavazni? – Sajnos, ki kell mondanunk: *összeférhetetlenek vagyunk családban, gyülekezetben, társadalomban*. Nem kell külső ellenség, van itt elég belső ellenség. Mi a megoldás? *Visszatérni a Tízparancsolathoz*, kilépni a közéletbe, mindenütt sokkal felelősebben és hatékonyabban! A mintegy 20 000 református presbiter legyen só és kovász! „Magyar, legyen hited, s tied a jövőd” – zárta elnöki megnyitóját buzdítással Nagy Ferenc József.

Krisztus a fundamentuma presbiternek és lelkipásztornak egyaránt

Dr. Hegedűs Loránt püspök, a Zsinat lelkészi elnöke tanotta a főcímadást „Egyetemes püspökség, egyetemes presbitárság, egyetemes papság” témakörben, az 1Péter 2,9 és az 1Péter 5,2 alapján. Minden tisztségviselőnek az egyházban tisztában kell lennie a bibliai tanításokkal. Mindebben nincs különbség közöttünk, hanem a megbízás módjában lehetőségek fel az. „Nem mi választottuk őt, hanem ő választott minket...”

(Folytatás a 2. oldalon)

„ISTEN ÜGYÉNEK MUNKATÁRSAI VAGYUNK”

(Folytatás az 1. oldalról)

A munkamegosztás is nyilvánvaló. Pál a 2Korinthus 4-ben szól arról, hogy a keresztyén élet középpontja és központja Krisztus halála és feltámadása. Mi sem önmagunknak élünk, vagy a bűnnek, a világnak, hanem meghalva a halálnak Krisztussal, s feltámadva Ővele, a Krisztusért, az egyházért, Istenért élünk.

Mit jelent a munkamegosztás? Azt, hogy a halál mibennünk munkálkodik, az élet pedig tibenetek. Isten megbízottai végtelensebb megpróbáltatások és igénybevételek között élnek, mint az általános egyháztalagok. Az Ige szerint: „Teérretted gyilkoltatunk minden napon”. Vágóhídra visznek minket naponta. Pál apostol a halálos fenyegetések sorozatát járta meg. Ma is látjuk, hogy Tökés László milyen véres veszedelmek között volt, s ma sem kisebbek a veszélyek. *Csiha Kálmán* hat évet szenvedett börtönben, engem Magyarországon is megfenyegettek már. Vállaljuk ezzel együtt a munkamegosztást: *a presbiter is az egyetemes papság tagja és jaj, ha nem az! A lelkész is presbiter, s jaj, ha nem az!* Vállaljuk a kölcsönös kritikát!

Ezután idézte Szabó Dezső kritikáját a korabeli lelképásztorokról, amit az író halálának 50. évfordulóján tartott ünnepségen mondott beszédében részletesen is sorra vet (ez megjelent az Új Magyarország január 7-8. számában). Még kísértései idején se legyen a lelképásztor olyan, aki fülledt és beteg melegágyban termeli a rossz teológiai gondolatokat, melyek aztán belülről rágnak őt. Ne legyen bibliátlan, üres a szolgálata! Az igehirdetése nem lehet üzenet nélküli! A Jubileumi Bibliakommentár jó segítség lehet, szükséges a lelkésznek a Biblia eredeti nyelveivel foglalkoznia, de ez nem lehet végcél! *A tudást üzenetre kell váltania!* Ne legyen se tudományosan öncélú, se nivótilan! Nem szabad „bibliakocsis” kifejezéseket formálnia, frázisokat nem bír ki a gyülekezet. Ne le-

gyen közönséges, s ne legyen mimózapap se.

Milyen legyen a presbiter? Ne a *la-pos* keresztyénség embere legyen, hanem legyen igényes. Ne legyen a *pa-pos* keresztyénség embere, mert nem csinálhat a „pap” mindent. Ne legyen *vaskalapos*, ne a fővenyre, hanem a kösziklára építkezzen! Az efézusi levél üzenete szerint épülünk fel lelki házzá, legyen Krisztus a fundamentuma presbiternek és lelképásztornak egyaránt.

A presbiter: példaadó keresztyén

Dr. Bütösi János ny. püspök, a Magyar Református Világszövetség elnöke hozzászólásában emlékeztetett arra, hogy *a presbiternek példaadó keresztyénné* kell válnia. A hangsúly a keresztyén szón van.

Az orvostudomány már tud szívátültetésről, de az egyházban van „fejátültetés” is. Ez azt jelenti, hogy az élő Jézus Krisztus a Fő az egyházban, nem a presbitérium, nem a püspök, és nem a zsinat. Krisztus a Fő, de mi jobban szeretjük a „fejátültetéseket”, mint az élő Krisztusnak való engedelmisséget. Az én falumban, Gyulaházán olyan valakit választottak főgondnoknak, aki még a templomba se járt, de minden karácsonykor két öltözet ruhát ajándékozott az egyháznak.

Példányképei a nyájnak – szól az Ige. Keresztyén vagy-e, avagy csak játszol a presbiterséggel? Az egyháztagság követelményei a következő 6 pontban foglalhatóak össze:

1. az istentiszteleteket rendszeresen látogatni,
2. az Úri Szent Vacsorával mindenkor élni,
3. sáfársági adakozást gyakorolni (nem koldusmagyar református-ságra van szükség, akik mindig csak a külföldet nyaggatják!),
4. állandóan tanulni és tanítani (a presbiter is tanul „höttig”),

5. szolgálmi ajándékaink szerint (a Heidelbergi Káté szerint a Krisztusban részesedünk, a Szentlélek vesz lakozást bennünk. Szolgálmi ajándékok szerint, ha nincs, kérni kell! Karizma nélküli presbiter nincs!),

6. bizonyágtérvő keresztyén életet élni (az evangélizációt az egyháztalagok is lehet végezni, nem kell minduntalan külföldi evangélizátorokat behozni! Az ApCsel szerint a gyülekezet tagjai hirdették az Igét!).

Mit várnak a lelképásztorok a presbiterektől?

Tette fel a kérdést *Korsós István*, a Lelkészegegyesület elnöke. Legyünk igazán munkatársai, akik „együgyűek”. Az Isten Országának ügyéről van szó ügyünkben. Legyen nyilvánvalóvá, hogy mi Isten ügyének munkatársai vagyunk, akkor nem lesz szükség adóellenőrökre és minden másra. Nem baj, ha vannak feszültségeink. Isten Országá ügyéért lehetnek feszültségeink, de indulataink ne legyenek. Segítsük egymást! A feszültségek segíthetnek abban, hogy az egy ügyet jobban képviseljük! Ebben közös a felelősségünk, s így szolgáljunk annak, Aki elhívott bennünket. Feszültségeink között indulatok nélkül imádkozunk azért, hogy előbbre juthassunk és ne szakadjunk szét!

Kérés a nő a vezető egyházi testületekben és presbitériumokban

Az Országos Református Nőszövetség nevében *dr. Pásztor Jánosné* elnök köszöntötte a közgyűlést. Rámutatott annak fontosságára, hogy a presbitériumokban növekedjék a nők száma. Egy misszionáriusnőt idézve emlékeztetett arra, hogy „a múlt századokban az értelmiséget veszítette el az egyház, a XIX. században a munkás-

(Folytatás a 3. oldalról)

„ISTEN ÜGYÉNEK MUNKATÁRSAI VAGYUNK”

(Folytatás az 2. oldalról)

osztályt, de Isten őrizzen attól, hogy a XXI. században a nők is kimenjenek az egyházból!”. Mi lenne gyülekezteinkből, ha a nők elhagynák azokat? Még ott vannak, de kevés nő található a vezető testületekben, a Zsinatban. Vannak olyan gyülekezetek is, ahol a presbiterok a világ legtermészetesebb dolgának tartják, hogy a nőekkel együtt hordozzák a gyülekezet gondját-baját, ahogy ezt teszik a családban és a munkahelyen is. A két budapesti egyházmegyében végzett gyorsfelmérése szerint az egyikben 74, a másikban 77 nőpresbiter van, akad gyülekezet, ahol a számuk 10, nagy átlagban azonban 3, de van nem egy olyan gyülekezet a fővárosban, melynek presbitériumából teljesen hiányoznak a nők. Márpedig ahogy nem lehet az egyházat férfiak, úgy nem lehet nők nélkül sem elképzelni.

Az egyház is változni fog

A Református Ifjúsági Szövetség (REFISZ) köszöntését ifj. Ablonczy Zsolt elnök tolmácsolta. Hozzászólásában elmondta: „Ha én reformátor lennék” címmel kérdőívet készítették, néhány kérdés a presbiterekre vonatkozott. Néhány választ idézett, a legjellemzőbbek: „A presbiternek munkálkodnia is kellene, nem csak tisztséget viselnie”; – „A presbiternek csak a saját korosztályukat támogatják”; – „Legyenek Isten elhívott emberei”. A felszólaló utalt arra, hogy harminc év múlva a felnövekedő generációk nem akarnak ilyen egyház-kormányzást, s nem szeretnék azt sem, hogy a Presbiteri Szövetség így működne, hiszen az egyház is változik és változni fog.

Megújulást!

Az SDG nevében Szabó János, a békési Református Gimnáziumból szólalt fel, s mondott igei köszöntőt. Ebben rámutatott: a Kálvin ál-

tal alapított egyházat a presbitérium vezeti. Több fiatal véleményét képviselve mondja: szüksége van egyházunknak a megújulásra. Sok fiatal érzi, hogy a református egyház rászorul a reformációra. A presbitériumokat arra kéri, hogy ez irányban munkálkodjanak.

Az elhangzottakra dr. Hegedűs Loránt püspök reagált. A két ifjúsági egyesülés (REFISZ, SDG) képviselőihez szólva rámutatott: fontos a presbitériumok fiatalítása. Ugyanakkor egyházunk megújulása szempontjából döntő fontossága van az iskolahálózat kibővítésének, hogy a református iskolákban a református szellemiséggel újjászületett ifjúságból kerüljenek ki az ifjú presbiterok. Tőlük nem titanizmust, de frissességet és állandó megújulást várunk. A Nőszövetség elnökének hozzászólásához kapcsolódva felvetette a kérdést: „nőiesítsük a presbitériumokat és férfiasítsuk a gyülekezeteket”? A „nőies” gyülekezeteket még inkább elnőiesítenénk a női presbiterok számának növelésével. A nők ordinációját igazolta Isten: sok helyütt, ahol a férfiak csődöt mondanak, a nők megállják helyüket. Teréza anya szolgálatát egyetlen férfi sem tudta volna elvégezni. Ugyanakkor kellett Ghandik, Tőkés Lászlók és Martin Luther Kingek. Bütösi püspök felszólalásával kapcsolatban rámutatott a püspök arra, hogy emberfeletti anyagi megterhelés nehezedik egyházunkra a forintleértékelés miatt is, kiváltképpen az iskolák vonatkozásában. Szükségünk van tehát a külföldi testvérek adományaira, de a természetbeniekre is. A régen jól bevált szupplikáció intézményét szükséges lesz újjászervezni.

Az egyetemes papság elvét a közgyűlésen jól példázta, hogy dr. Hegedűs Loránt püspök Cseh Lajos budahegyvidéki presbiternek felhatalmazást adott az exmissziós gyülekezeti szolgálatra és a palástviselési jogot is megadta neki.

Területi beszámoló

Az egyházkerületi területi részek beszámolóit sorát a Tiszántúli Területi Rész képviseletében dr. Bodnár Ákos főgondnok nyitotta meg. Elmondta, hogy a presbiterok szerveződése nehézkesen halad. 1995-ben hatékonyabban kívánják ezt végezni, melynek célja, hogy a presbiterok tényleges segítőivé válhassanak a gyülekezeti életnek. Példaként a nőszövetségi testvéreket említette, akik jól szervezettek és sokkal lelkesebbek, mint a presbiterok. A Presbiteri Szövetség egyházunkon belüli helyével összefüggésben elmondta: „Nem külön kegyességi csoport vagyunk, nem idegen hullám.” Mint egy kórházi osztálynak, jól szervezeten, a gyógyítás feladatára figyelve kell működnie.

Szabó Dániel tiszáninneri főgondnok kiemelte: együvértartozásunk öröme fejeződik ki ezen a találkozón is. Barth Károly, amikor híres Római-levelel kommentárja 1926-ban megjelent, az egyik példányt így dedikálta: „Az én szeretett Barth Károlyomnak szíves köszöntéssel Barth Károly.” Majd aláírta Luthertől a következő idézetet: „Ha úgy érzed, hogy valamit jól írtál meg, vagy jól mondtál el, akkor hegyezd a füledet! Élezd növekvő szármáfűleidet és légy vigyázó, éber!” Ennek a rendkívüli elmének mindkét megnyilatkozása jele annak, hogy valamit kapott Istentől és örül annak. Isten azt akarja, hogy örüljünk egymásnak. Azt akarja, hogy szeressük mi is ezt a Presbiteri Szövetséget, azt a népet, amelyet Isten egy sajátos munkacsapatként hívott el. Hallottuk, hogy lehetünk gyógyító közösséggé, lehetünk ápoló közösséggé. Tiszáninneri presbiteri világunk megszólítható és elhívható. Ez nem mondható el a lelkipásztori világról, amelyik egyre zártabbá válik. Sokan azt mondták, hogy a presbiterok nem fognak eljönni karácsony előtti összejövetelünkre. Isten megszegyenítet bennünket, mert alig értünk el, olyan sokan voltunk. Elhív-

(Folytatás a 4. oldalon)

„ISTEN ÜGYÉNEK MUNKATÁRSAI VAGYUNK”

(Folytatás az 3. oldalról)

hatók, informálódni akarók közössége vagyunk! Vannak persze mulasztásaink is: még gondnokaink címével sem rendelkezünk sok esetben. Sokhelyütt csak a lelkesen keresztül érhető el. A tájékoztatást a gyülekezeteknek pedig éppen a presbitereken és gondnokokon keresztül kell továbbadni. Így válhat részesévé Isten Országának a mi presbiteri világunk. S arról sem szabad megfeledkeznünk, hogy nagy pénzek vannak a zsebünkben kicsi pénzek formájában. Lehetőségessé tenné ez pl. egy ösztöndíjazási rendszer létesítését a 20 000 presbiter részvételével. Amennyiben havonta 100,- Ft-ot tennének le presbitereink ilyen célra, 10 hónap alatt 20 millió forint gyűlhetne össze. Havi adakozásukból 20 diákot lehetne támogatni! Az éves összegből már 50 vagy 100 diák támogatása is lehetőségessé válna. Támogassuk egymást! Figyeljünk Isten Szent Lelkére, hogy megtudjuk: hol, mikor, mit lehet és tudunk tenni!

Dunamellék képviselőjében dr. Ritók Zsigmond, a PSZ alelnöke szólalt fel. Kiemelte: testvérek vagyunk, nincs különbség közöttünk. Szólt a Presbiteri Szövetség indulásáról, a zászlóbontó Dunamelléki Kerületről, ahol szintén nem volt könnyű a kezdeti időben elindulni. Évek múltával azonban az érdeklődés is nőtt. Hálával szólt azokról, akik munkálkodása hozzájárult ehhez. A főtitkár és a missziós titkár személyére utalva mondotta: ha valakinek szívügye, küldetése, missziója a dolog, nem csak hivatali teendője, akkor abból látható eredmények születnek. Isten eszközeiként hagyjuk magunkat felhasználni! A kérdés ez: mit teszünk mi a gyülekezetünkben azért, hogy a Szövetség gyarapodjék? Ezt a kérdést ő magának is gyakran felteszi, mert nem mindenki tagja a Kálvin téri gyülekezetből sem a Szövetségnek. Ez nem öncél. Akkor van értelme, ha az erjesztő, élesztő munkát mindenhol végezzük. Ő tanár léte

mindent kissé a tanár szemével néz. Tulajdonképpen kicsit mindnyájan tanárok vagyunk, éppen ezért vegyük komolyan, mit adunk tovább. Azt, ami valóban bennünk van, vagy ennél többet, azt a Lelket, Akit Isten kínál nekünk? Ez a feladatunk, egymást ebben kell segítenünk. A presbiternevelés sem öncél. Nem azért vagyunk, hogy a lelkész fejére olvassunk dolgokat, hanem az emberekért vagyunk, akik kérdésekkel, napi gondjaikkal fordulnak hozzánk. Ha csak annyit tudunk mondani nekik, hogy szeretet, szeretet, ez nem elég. Ha nem kapnak tényleges választ, elmennek máshova. Nem mozgalmi szeminárium a presbiternevelés, hanem azért van, hogy tényleges válaszokat tudjunk adni egymásnak és másoknak, szervezeten. Napjainkban sóvárogva várják az emberek Isten fiainak megjelenését. Ezek mi vagyunk. Ha komolyan így gondoljuk, akkor áldás lesz rajtunk és még tovább növekedhetünk.

A dunántúliak köszöntését Kovács János székesfehérvári presbiter tolmácsolta és kifejezte azt a reménységét, hogy Dunántúlon is erősödni fog a Szövetség munkája. Erre kötelezik őket a presbiteri hagyományok és a gyülekezetek elvárásai is.

(A tudósítás hangfelvétel felhasználásával készült.)

Békefi-Rohrig Klaudia

Édes Dezső

Fohászkodom

Édesatyám, jó Istenem!
Gondviselőm és mindenem...
Áldott légy, hogy éltet adtál,
Azért is, hogy megállítottál
Áldott légy, hogy szeretsz végig,
Egészen az örökkéig.

Megköszönöm azt is Néked,
Hogy örömmel járok Véled
Mindennapi életemben
Megláthatlak mindig szebben.
Ezért édes drága Uram
Hadd dicsérlek minduntalan.

Add, hogy minden munkám nekem,
- Bármikor, vagy bárhol végzem, -
Sőt éltem minden vonása
Dicsőségedet szolgálja,
S ha felséged jónak látja,
Másoknak is add hasznára.

Nálad magam bizton tudom,
Mégpáltó Uram, Jézusom.
Vezesd most is gondolatom,
Mikor e sorokat írom.
Te ádát az indulatot,
Kérlek add rá szent áldásod.

Legyen Tied Uram, Felség
A dicséret és dicsőség,
Tisztelet és hálaadás
És e rövid fohászkodás.
Hallgasd meg Uram kérésem
Az Úr Jézus Szent Nevében.
Amen.

Šternberk, 1951. július 14.

KALÁSZOK

Különösképpen megtapasztalod, hogy kicsoda az Úr, ha sokat vagy Vele egyedül.

*

Isten mindent kész nekünk adni, amire szükségünk van, ha valóban szükségünk van rá.

*

Inkább imádkozz szíveddel szavak nélkül, mint szavakkal, de szív nélkül.

Egy kis gyermek imájából: Uram Jézus tégy jóvá engem, s ha egyre nem menne, próbáld meg még egyszer!

*

Előre akarsz jutni a lelki életben?
Ne engedd, hogy Isten kétszer mondjon valamit.

*

Isten senkinek sem marad adósa.

A közgyűlésen hallottuk

LAPUNKRÓL

Szerkesztőbizottságunk beszámolóját a Presbiter című lap 1994. évi munkájáról két Igével szeretném bevezetni, melyek szolgálatunk lelki háttérét fejezik ki. Megtapasztalhattuk Sámuel bizonyágtételét: „Mind ez ideig megsegített minket az Úr!” (1Sám 7,12). Mi más lehetett volna részünkről a méltó válasz erre, mint a hála? Az a hála, ami a református embernek ismertetőjegye, legnemesebb hitvallásos gyümölcse. Ezért mondjuk most a zsoltárossal együtt: „Aki háldával áldozik, az dicsőít engem, és aki az útra vigyáz, annak mutatom meg az Isten szabadlúságát” (Zsolt 50,23).

A megtapasztalt segítségéből táplálkozó hálaadás felkötetével jelentem a Közgyűlésnek az alábbiakat:

1. A Reformátusok Lapja mellett egyetlen országos református réteglappá cseperedő újságunk *tartalmi célkitűzéseit* a Presbiteri Szövetség törekvéseihez igazodva alakítottuk ki, s ezek már három éve biztosítják az irányítást szerkesztőbizottságunk munkája számára. Főbb jellegzetességeit most 5 pontban tárjuk a szélesebb nyilvánosság elé: 1. bibliai megalapozott hitépítés; 2. a presbiterek kegyességi-lelki életének gazdagítása; 3. a presbiterek gyülekezeti tudatának és magyarságtudatának erősítése; 4. a presbiterek Szentháromság-hitének és hitvallásosságának ápolása; 5. a presbiterek folyamatos ösztönzése a családszolgálat, a gyülekezetszolgálat és a közszolgálat egyidejű végzésére a nekik ajándékozott talentumok mértéke szerint. Ezek az elvi célkitűzések gyakorlatilag úgy jelentek meg lapunk hasábjain, mint *álmotató tanítás*, mint *hírdető eseménybeszámoló* és mint *éberítő bizonyágtétel*, természetesen különféle műfajokban.

2. Az 1994-es esztendő minden eddiginél gazdagabb volt a közölt *anyagok tartalmát, színvonalát és számát, valamint a lap formai, esztétikai változatosságát* illetően. Mivel mérhetjük mindezt? 6 számunk egyenként 16 oldalon terjedelemben, összesen 25 575 példányban igyekezett szolgálni határon innen és túl presbiter testvéreinket. Az év eleji első szám 3 050 példányhoz képest az 5. és a 6. szám már 5 200 példányban jelent meg, s ebből 1 800 példány került erdélyi, kárpátaljai, szlovákiai, délvidéki, horvátországi, nyugat-európai és tengerentúli magyar testvéreinkhez. 147 írásos anyagot közöltünk: 6 vezércikket, 52 cikket, állandó rovatainkban 32 írást, 45 imádságot, verset, éneket, vallomást. Esztétikai igényességünket 52 grafika és 7 fotó mutatja, ezek mindig az írások tartalmához igaz-

odtak, 4 alkalommal színes fejléccel jelentünk meg. Ezúton is köszönetet mondok cikkíróinknak, akik tiszteletdíj nélkül is tiszteletreméltó válaszcikkal és feyelemzetű terjedelemben vetették papírra mondanivalójukat. Erre a szép szerzői együttműködésre kérünk és biztunk mindenkit, emlékeztetve arra, hogy ami Presbiter Testvéreink figyelmét a saját környezetükben felkeltette, az legtöbbször közérdeklődésre is érdemes!

3. Szerkesztőbizottságunk minden szám megjelenése előtt egy hónappal több órást előkészítő ülést tartott, imádsággal, kritikusan és lelkiismeretesen dolgozott. *Füle Lajos* testvérünk vidékre költözése miatt testileg ugyan távol van tőlünk, lelkileg azonban közöttünk érezzük őt, csendes, bölcs és alázatos személyisége jótékonyan velünk van minden alkalommal, no meg lapunkkal, versein keresztül. Helyére *Kövespataki László* budai presbiter testvérünket hívta be a szerkesztőbizottság. A szerkesztőbizottság többi tagjának is köszönettel tartozunk hasznos tanácsaikért, előrevívó ötleteikért és pontosságukért. *A közösségi lapszerkesztés* elve valósul meg közreműködésükkel. Vigyázó szemük és egyházszerető szívük a garancia arra, hogy lapunk a *valóságos egyház valóságos kérdéseivel* foglalkozik, a presbiteri szolgálat vetületében. A közösségi lapszerkesztés még hatékonyabb és árnyaltabb formájának kialakítása céljából *indítványozzuk szerkesztőbizottságunk kibővítését a határon túli magyar reformátusság területenkénti 1-1 képviselőjével, ez 6 személyt jelent*. Így minden egyes előkészítő ülésen részt vehetne egy testvérünk az említett területek egyikéről, ami bizonyára kölcsönös, további meggazdagodásunkra szolgálna mind a lelki életben, mind pedig a lapunkat olvasók tájékoztatásában, építésében. Főtitkár Úr felvetette azt a lehetőséget, hogy Szövetségünk egy-egy ilyen részvételekhez útköltség-támogatást is nyújt a határon túlról érkező szerkesztőbizottsági tagoknak. Ezzel a kibővítéssel a magunk kezeinkben belül támogatni szeretnénk az Egyetemes Magyar Református Konvent létrehozását, az egyetemes magyar református összetartozás erősítését. Tisztelettel kérem a Közgyűlést, hogy határozatilag foglaljon állást a kibővített szerkesztőbizottság mellett.

4. *Lapunk anyagi vonalközösésében* még inkább érvényes és érezhető a bevezetőben említett két Ige üzenete, a lelülről jövő segítség és a szívünkben felszálló hála. Való igaz, hogy az Úr előtt nincs akadály (1Sám 14,6). A 6. szám előállítására, ami 409 200 nyomtatott lapoldalt jelent, összesen

428 788,- Ft-ba került. Ehhez éves viszonylatban még hozzájön kb. 45 000,- Ft postaköltség. A számonkénti 1 800 példány célbajuttatása többnyire személyes közvetítéssel történik, tehát költségmentes. A jövőben országban belül is célszerű lenne megyei elosztóhelyekre juttatni a lapot, pl. esperesi hivatalokba, onnan a területi felelősök továbbíthatnák. 1995-ben a drasztikusan emelkedő nyomdai költségek és postadíjak következtében egy példány előállítására 28,60 Ft-ba kerül. Elkerülhetetlen a példányonkénti eladási ár emelése 35,- Ft-ra. A csaknem 100%-os többletkiadások fedezetének biztosítása céljából segítséget kérünk egyházunk vezetésétől és az Illyés Alapítványtól, valamint minden jókedvűen adakozó hazai és határon túli testvérinktől. Kérem a Közgyűlést, hogy egyházunk vezetésének és az Illyés Alapítványnak fejezze ki hálás köszönetét az 1994 folyamán nyújtott pénzügyi támogatásért, s kérje ennek folyósítását az 1995-ös évben is. A 35,- Ft-os lapár presbiterieknek évente 210,- Ft többletkiadást jelent. Bizunk abban, hogy ügyes szeretetük és a lap iránti támogató felelősségük révén ezt az összeget nem tehernek, hanem elviselhető áldozatnak fogják érezni. Ha mindenki élne ezzel, akkor is csak 1/4-ét tudnánk ebből a forrásból előteremteni a szükséges fedezetnek. A 3/4 előteremtése a Szövetség vezetésének nem könnyű feladata, amihez mi csak az Ige támogatásával tudunk hozzásegíteni (magunknak is mondjuk, hogy ez nem kevés, ez maga az elég): „Járuljunk bizalommal a kegyelem királyi székhébe, hogy irgalmasságot nyerjünk és kegyelmet találjunk, alkalmas időben való segítségül” (Zsid 4,16).

5. Köszönetet szeretnék mondani *Kovács Gábor* igazgató úrnak, a lapunkat előállító nyomda vezetőjének, sokszor megtapasztalt hasznos tanácsáért, gyors és előzékeny munkájáért.

Illesse köszönet a Szövetség Irodájában szorgoskodó nőtestvéreket is, akik nélkül a postázás, a lap időben történő expedálása nem valósulhatna meg.

Az 1995-ös esztendő erőnk feletti feladataihoz egyedül a Igéből várunk és kapunk is bátorítást, melynek megtapasztalt igazáról mához egy évre ugyanitt, a Közgyűlés előtt szeretnék számot adni: „Kegyelemben gazdag Ő mindenkhez, akik Őt segítségül hívják!” (Róm 10,12).

Béres János
felelős szerkesztő

KÖZGYŰLÉSÜNK HATÁROZATAI

A küldött közgyűlés *Balla Tibor* főtákos által előterjesztett beszámolót elfogadta és ahhoz az alábbi határozatokat hozta:

1. A beszámolót teljes egészében csatolni kell a közgyűlés jegyzőkönyvéhez.

2. A küldött közgyűlés jegyzőkönyvéhez – mint elvi és gyakorlati útmutatást –, csatolni kell dr. Hegedűs Loránt püspök úrnak a „Presbiterok az egyház kormányzásban” című előadását. Ezt az előadást, kérjük, hogy közölje a Reformátusok Lapja is.

3. A küldött közgyűlés köszönetet mond mindazoknak, akik a református iskolaügy megszervezésében, működésének létrehozásában közreműködtek, elsősorban dr. Hegedűs Loránt püspök úrnak.

4. A küldött közgyűlés egyetértését fejezi ki dr. Hegedűs Loránt püspök úrnak az egyházunk és társadalmunk helyzetértékelésével, amelyet a Reformátusok Lapja 1994. december 18-i száma mellékleteként közölt.

5. A küldött közgyűlés határozottan elítéli a Tökés László püspök úr ellen folytatott rágalmozásokat. A Magyar Református Presbiteri Szövetség tiltakozik minden politikai manőverezés ellen, és a püspök urat egyházunk és magyarságunk felemelkedésének ügyében mindvégig támogatja.

6. A küldött közgyűlés felkéri a megalakuló Egyetemes Magyar Református Konventet, hogy a Presbiteri Szövetség képviselőjét – tanácskozási joggal – az Egyetemes Konvent üléseire hívja meg.

7. A küldött közgyűlés a II. Timóteus 2,15. Igével köszönti az anyaországi presbitereket, továbbá a kisebbségben élő erdélyi, királyhágó-melléki, kárpátaljai, felvidéki, délvidéki, Horvátországban és Burgenlandban, valamint a szétszórtságban élő nyugat-európai, amerikai, kanadai, dél-amerikai és Ausztráliában élő presbiter testvéreket.

8. A küldött közgyűlés köszönetet mond Egyházunk Zsinatának, Szövetségünk 1994. évi támogatásáért, és kéri a Zsinatot, hogy támogatását 1995. évre is biztosítani sziveskedjen.

9. A küldött közgyűlés a tervezett háromszintű továbbképző rendszert jóváhagyja, megbizta a Főtákosat, hogy a KGRÉ Nagykörösi Tanítóképző Tagozatával a részleteket dolgoztassa ki és azt végleges jóváhagyásra az Elnökség elé terjessze.

10. A küldött közgyűlés megbizta az Elnökséget, hogy a presbiteri konferenciák, valamint a presbiterok képzése ügyében kérje fel az egyházkerületek és egyházmegyék Elnökségeit a szükséges intézkedések meg-

tételére és év végével kérjen tájékoztatást a megvalósítás állásáról.

11. Az Elnökség felkéri az Egyházmegyék Elnökségeit, hogy 1995-ben is szervezzenek egyházmegyei presbiteri-gondnoki konferenciákat és azok programját a PRESBITER c. lapunkban jelentessék meg.

12. A küldött közgyűlés a Számvizsgáló Bizottságnak a Presbiteri Szövetség 1994. évi gazdasági tevékenységéről szóló beszámolóját elfogadja. A Presbiteri Szövetség 1994. évi zárszámadását Bev. 1 957 024 Ft-tal, Kiad. 1 639 444 Ft-tal jóváhagyja.

13. A küldött közgyűlés a Presbiteri Szövetség 1995. évi költségvetését 1 700 000 Ft-tal egyező bevétel és kiadással jóváhagyja.

14. A küldött közgyűlés megbizta az Elnökséget, hogy a Presbiteri Szövetség nyújtson be pályázatot anyagi bázisainak növelésére.

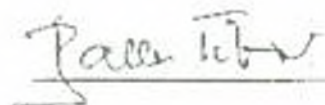
15. A küldött közgyűlés elfogadja a Szerkesztőbizottság beszámolóját a felelős szerkesztő előterjesztésében, a Szerkesztőbizottságot megerősíti tevékenységében, további munkájára Isten áldását kéri.

16. A PRESBITER c. lap Szerkesztőbizottsága és a küldött közgyűlés megköszöni az Illyés Alapítványnak a lap támogatására 1994-ben rendelkezésére bocsátott anyagi eszközöket, egyben tisztelettel felkéri az Alapítványt újabb támogatás folyósításának eszközölésére.

17. A közgyűlés határozatilag támogatja a Szerkesztőbizottság kezdeményezését arra, hogy tagjainak számát egészítse ki 6 fővel, akik a határon túli reformátusság képviselőit és jelenlétét biztosítanák a lap előkészítésében és szellemiségében egyaránt.

18. A közgyűlés jóváhagyja a lap példányonkénti árának felemelését 35,- Ft-ra, s nyomtatékkal kéri a presbiter testvéreket, hogy még többen olvassák Szövetségünk lapját, s vegyenek rész az anyagi terhek vállalásában, így is biztosítva a lap további eredményes szolgálatát, mind határainkon innen, mind pedig azokon túl.

19. A küldött közgyűlés megbizta az Elnökséget iskola és nevelés ügyben, ifjúságot támogató közalapítvány létrehozásával.

Balla Tibor főtákos

Gyülekezeti kisszótár

BÉKESSÉG

Pár évvel ezelőtt Érnihályfalván hallottam először, de Erdély-szerre ismert üdvözlés, szép köszöntési forma református lelkészek és hívek találkozásakor a „Békesség Istentől”. A kifejezés önmagáért beszél, mert a békességet, békességünket elsősorban Istentől várhatjuk. A békesség magyarországi köszöntés része is: „Áldás, békesség”-ként hangzik el.

Az alapszó, a béke mindig külső körülményekre vonatkozik, tehát személytelen. Ellentéte a háborúság – illetve a béke fosztóképzős változata –, a békétlenség csakis emberi kapcsolatok függvényében jöhet létre. A békesség is mindig emberrel kapcsolatos, azaz személyes jellegű meghatározás.

Az Ószövetség értelmében a békesség forrása Isten, sőt ő maga a békesség. Az ároni áldás részeként elhangzó idézet kissé más megvilágításban tárja elénk: „... Fordítsa feléd orcáját az Úr, és adjon neked békességet” (4Móz 6,26). Ez egyben azt is jelenti, hogy a békesség „birtoklása” Istentől kapott adomány, a lét zavartalan formája. Isten és ember közötti kiegyensúlyozott kapcsolat, amely kihat az emberek egymás közötti kapcsolatára is.

Az Újszövetségben a békesség az emberek közötti egyetértést fejezi ki, a zűrzavar, a háborúság ellentéte; Jézus Krisztus pedig a szeretet hirdetője, a békesség fejedelme. „Békesség nektek” (Luk 24,36) – köszönti Jézus keresztre feszítése után tanítványait, nem kis meglepetésükre. A Hegyi beszédben egyenesen boldogoknak nevezi a békítőket: „Boldogok a békességszerzők, mert Isten őket gyermekének szólítja” (Mt 5,9) (saját ford.).

Ebből kitűnik, hogy a békesség nem csak isteni adomány, hanem emberi jószándék, cselekedet is. Tenni kell érte, mégpedig mindannyiunknak. A földi lét során talán a békesség az egyetlen, ami irigylésre méltó és elérésre érdemes. Lételeme a jóság, a megértés és a szeretet.

A békesség megközelítése több összetevőből áll. Egyaránt összhangban élni Istennel, a természettel, önmagunkkal, embertársainkkal – nem kis feladat és teljesítmény. Elegendhetlenül szükséges hozzá a külvilág békéje nyújtotta biztonságérzet, az igazságosság érzése, a méltó emberi élethez szükséges minimális javak megléte, a boldogság érzésének esetenkénti teljessége, a boldogulás, a megbízhatóság nyújtotta kiegyensúlyozottság. A belső béke révén a békesség a létezés olyan foka, amely a saját vagy mások szemében olykor alig elviselhetőnek tűnő életet is éhetővé, kellemessé teszi.

A békesség másoknak is átadható részét szemlélteti egy erdélyi költő verséből az alábbi idézet:

*Nincs nyugalom, nincs nyugalom, – s ez a
Nyugalanság, mint a járvány, ragad.
Te sugarazd szét békességedet
És szóval, kézfogással másnak add.
Az Isten Békessége is ragad.
Békesség Istentől.*

(Reményik Sándor: Békesség Istentől)

Winter Silvia

Presbiter-
köszöntő

Szövetségünk Elnöksége és Lapunk Szerkesztőbizottsága szeretettel köszönti jubiláló presbiter Testvéreinket, életükre és szolgálataikra Urunk áldását kívánjuk!

Az érsekcsanádi egyházközségben közel negyven éve szolgáló presbiterrekről emlékeztek meg. Cs. Felső János, Kenyeres Lajos, N. Felső János, Albert István, Tóth Kálmán jubiláló presbitereket Végh Gy. Barnabás lelképásztor köszöntötte Igével és emléklapot nyújtott át nekik. Közülük a legidősebb 90, a legfiatalabb 70 éves, de rendületlenül tovább szolgálnak.

A Budapest – Külső-Józsefvárosi Egyházközségben gyülekezeti csen-desnap keretében Czani Péter esperes emléklapot adott át Veress András és Gombos Gyula presbitereknek, akik 40, illetve 35 éve hűséggel szolgálnak a gyülekezetben.

Az izsófalvi egyházközség negyven éven át hűséges presbiterre, Veres József és felesége egy 160 kg-os harangot adományozott 400 ezer forint értékben gyülekezetének, a II. világháborúban elvitt harmadik harang pótlására.

„Úgy fénylik a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák a ti jó cselekedeteiteket és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat!” (Máté 5,16)

KALÁSZOK

Míg a bűnt szereted, titkos kapcsolat van közted és a sátán között.

A pap és a lévita egyetlen bűne volt, hogy nem tettek semmit. (Lukács 10,31-32)

A megpróbáltatások ideje mindig az áldások ideje.

Az aggodalmaskodás kezdete: a hit vége; és az igazi hit kezdete: az aggodalmaskodás vége.

Egy a szükséges dolog: hogy helyes viszonyban légy Jézussal! (Lukács 10,39)

Azt megtanulni, amire Isten bennünket nyomorúság által akar megtanítani, fontosabb, mint a nyomorúságból kikerülni.

A hitlenség a nehézségekre, a hit pedig az Úrra néz.

Amit Krisztusért feladunk, tiszta nyereség; amit magunknak visszatartunk, mérhetetlen veszteség.

Az Úr nem azért vigasztal meg, hogy megvigasztaltakká, hanem hogy vigasztalókká legyünk. (2Kor 1,4)

ÚJÉVI KÖSZÖNTŐ HELYETT

Történt egyszer egy lelkészértekezleten, hogy valamely kollégám a presbiterok erkölcsét szabályozó egyházi törvényt sürgett. Valószínű, hogy mindannyiunk kétségbeesett állapotát fejezte ki ezzel.

Ahogy egyre sorolta a rettenetes, kibírhatatlan bűnöket, az az érzésem támadt, hogy talán inkább ránk, lelkészekre kellene előbb dobni a követ, hiszen a presbiterok erkölce tükre a mi hitűnknek. Ha nem formáljuk a hitet, kár is fáradoznunk a morálért, önmagában sose javítható.

Hazafelé jövet már hanyatlott a Nap, kései sugarai még színezték a dombok élet. Az árnyak játszva bujkáltak, a fák mint valami vigyázó katonák sorakoztak az út szélén. Belém hasított a fájdalom: az őrállók!

Mire a templom utcájába bekanyarodtam, szívem csordullig megtelt hálával. Hálával azokért az emberekért, akiknek nem volt presbiteri titulusok sok éven át, de ennek ellenére a legfontosabbat tették, amit presbiter tehetett: őrállók voltak. Jeruzsálem kőfalain, akik nem pihentek, akik sírtak, és szüntelen imádkoztak. És várták az Urat. Ez a hősi maréknyi gyülekezet védte a várat, védte a hitet, a múltat, egyházát, és a templomát. A harcban megkeményedett szívük alig akarta meghallani, hogy megszánta népét az Úr.

230 évvel ezelőtt érkezett egy lovaskocsi, 40 év alatt immár negyedik vendéggel erre a földre: egy Johann Jakob Keck nevű herbormi professzorral, feleségével és öt gyerekével. Mindig presbitert küldött a helybéli gyülekezet, hogy jó papot hozzon otthonról itthonra. Ezúttal egy csodálatos történelem-formáló híres család őse talált hazát ugyanezek a dombok között. Megszánta népét az Úr. Várakozását megáldotta, felettébb megsaporította a lakosságot, tiszteletre emelte a gazdagságot. Templomot épített magának a kicsiben nem férő német gyülekezet, iskolát, majd gimnáziumot is fenntartott. A környék legvirágzóbb kultúráját művelték.

Mára csak a kőfalak állnak és hirdetik messze földön a múlt dicsőségét. Az 1947-es kitelepítés a háborúnál is többet pusztított el, a nép szétszórtott, a házak fele összedől. A templom megüresedett. Mind a kettő. Az iskolát is bezárni igyekeznek. Csak az őrállók hűsége maradt. Erkölcsi törvényük hamis. De megszánta népét az Úr. Önmagára tekintett, aki a szétrombolt városból újat tud építeni, aki más rendet alakít, aki egyedül tud vigasztalni és nem ismert népet magának hívni, a semmiből.

A presbiter régen is a dolgát tette, a leghasznosabbat: nem exmisszust hívott, hanem egyetemi tanárt, hogy a jövőt látással építse; és az elmúlt években is a helyén állt, az egyedüli szükséges őrhelyén!

Lelkipásztor Testvéreim, ébredjétek fel, s életre ébresszétek gyülekezteiteket, s az erkölcsi törvény magától hatni fog! Presbiter Testvéreim, bízzatok, megszánta népeteket az Úr, és ad szabadítást hűségetekért! Professzor Uraim, kiknek oly sok mindent köszönhetek, ha lovas szekér hangját halljátok, ne tévovázatok elmenni valamely elhagyott, ismeretlen, gazdátlan faluba, ahol fizetést sem biztos, hogy tudnak adni, de ahol feltámadhatnak a halottak!

Nagyszékely, 1995. január 1.

Donát Jordánka lp.

Ahogy Erdélyből látják

LEGYENEK MUNKA-

Ebben a referátumban három kérdésre szeretnék választ keresni, úgymint 1. Hogyan történik a presbiterok munkatársá válasszása, 2. Milyen szolgálatok betöltését várjuk el presbiterinktől és 3. Hogyan kell e feladatok végzésére megtanítani, kiképezni őket? A Romániában élő Református-Egyház törvénykönyve (Statutum) I. főrésze 42. §-ában adja a presbiteri tisztség meghatározását, eképpen: „A presbiterok az egyházközség lelki, szellemi és anyagi ügyeinek intézésében, az egyházi önkormányzat teljesítésében és az egyházi fegyelem fenntartásában közreműködő tisztviselők.” Arra nézve, hogy ki viselhet presbiteri tisztséget, a következőket mond-

ja: „A presbiterok az egyházközség választójogosult tagjai az egyházközség azon, a választhatóság jogával bíró, közbeccsülésben álló és feddhetetlen tagjai közül választhatják, akik az istentisztelet rendszeresen részt vesznek, úrvacsorával rendszeresen élnek, az egyház munkáiban tevékenykednek, az egyház rendtartásait és jogszabályait tiszteletben tartják és tisztességes családi életet élnek.” A 43. §-ban ez kiegészül a következőkkel: „Nem választható presbiterre, illetőleg presbiteri tisztté elveszíti az olyan egyháztag, aki az istentiszteletek látogatását elhanyagolja, úrvacsorával rendszeresen nem él és akár házassága kötésénél, akár nevével levő

gyermekének vallásos nevelése és tanítása körül egyházunk kárára jár el.”

A törvény paragrafusainak megfogalmazása általában meglehetősen ridegnek tűnik. Vitatható is, hogy kik azok az egyének, akik „közbeccsülésben állnak”, „feddhetetlenek”, „tisztességes családi életet élnek”, s.b. Nincs olyan eszközünk, amely által az embereket úgy átvilágíthatnánk, hogy mindaz, ami rejtett, láthatóvá legyen. A látszat pedig gyakran megcsal. Mégis, hogyan lehetséges – emberileg – alkalmas presbiterok választása és munkatársként való beállítása?

Gyülekezteinkben általános ez a fogalmazás: A pap X-et megtette presbiternek. A lelkészünk leváltotta Y gondnokot

TEPLOMTÖRTÉNETI KIÁLLÍTÁS

Eklézsiánk 1819. évi püspöki látogatásának jegyzőkönyvében egy ódon rigmus így foglalja össze Pest vármegye legrégebbi templomait:

Ócsa, Bócsa, Babocsa,
Pótharaszti, Gyömrő.

A gyömrői református templom képe pocsián 1802-ig

Az itt említett templomok közül már csak az ócsai áll fenn, mint nagyszerű műemlék. Építészeti stílusából ítélve az Árpád-házi királyok korára nyúlik vissza eredete. Ősi szépségében most is elgyönyörködhetünk. – Nos, ha szerényebb kivitelben, de nyilván hasonló lehetett a gyömrői is. Ennek bizonyossága egy 1802-ből való viaszpecsétnyomó vázlatos képmása, amely piktogram-szerű tömörséggel mutatja a dombtetőre épült Isten-háza legrégebbi formáját.

Amikor egy vihar nagyon megrongálta a több száz éves templomot, az 1800-as évek elején, új templom építést határozták el a gyömrőiek; hozzá is fogtak, de a napóleoni háborúk viszontagságai és a pénzromlás miatt csak 1824-ben tudták befejezni a nagy

vállalkozást. A falu népe és a helybeli uraságok áldozatos adományaiból gyönyörű hagymakupolás, faszindelyes templom emelkedett a régi helyén.

Méretek tekintetében az ósok évszázadnyi távlatban tervezettek. Igen, a

Az 1824-ben felépített templom

gyorsan gyarapodó község lakossága 1928-ban sem „nőtte ki” a férőhelyek számát, amikor is szép sudár toronyforma váltotta fel a hagymakupolását. Ekkor dr. Halmi János volt a lelkipásztor. A követ-

kező renoválás éve 1969. Ekkor Szilháti Sándor munkálkodott a gyülekezet lelkipásztoraként. Az ő nevéhez fűződik az új orgona építése is.

A templom mai formája

Az ősi templom külső rendbetételét 1990-ben Ablonczy Zsolt, a belső felújítást pedig az új lelkész házaspár: Kovács Péter és felesége Mészáros Erzsébet szorgalmazta és végeztette el. Az 170 éves jubileumot ünnepség sorozattal és látványos kiállítással tettük emlékezetessé.

Hegy-Füstös István

TÁRSAINK: A PRESBITEREK (I.)

és helyette Z-t „tette meg” gondnoknak. Mintha nem is léteznének választói gyűlések, hanem egyedül a lelkipásztor akaratára érvényesülne a presbiterválasztásnál.

Tudjuk, ez nyilván nem így van, ahol mégis így lenne, ott nagyon evangélium ellenesen mennek a dolgok. Annyi azonban bizonyos, hogy a presbiteri-gondnoki tisztségre való jelölésben nagy szerepe kell, hogy legyen a lelkipásztor hitének, imádságának és személyének.

Kis gyülekezetben mindenki mindenkit ismer. Itt azért nehéz kérdés új presbiterek jelölése, mert a jelölő gyűlés minden tagja (a régebbi presbiterek) minden szóba kerülő egyénről tud valami rosszat. Ez

azért nem lenne jó, amaz pedig azért. Nagyvárosi, nagy lélekszámú gyülekezetben fordított az eset. Ha a lelkipásztor, vagy valamelyik presbiter fölemlít egy nevet, a többség rendszerint azzal válaszol: nem tudjuk, nem ismerjük. Ha valaki mégis megválasztásra kerül és „nem válik be”, csak úgy áramlik a lelkipásztor felé a szemrehányás: Na ugye, megmondtuk! Előre tudhattuk volna, hogy az ilyen nincsen mit kezdeni... (stb.).

Nem a lelkipásztor választja meg a presbitereket, gondnokot, főgondnokot. De minden szolgálata rendjén tartsa nyitva a szemét és a szívét. Így föltétlenül észre kell vennie, kik azok az egyháztalagok,

akik rendszeresen ott vannak az istentiszteleten, akik buzgón együtt énekelnek-imádkoznak a gyülekezettel, akiket mindig ott lehet látni a megterített úrasztala mellett, akik az egyházi közmunkában is szívesen részt vesznek. Családlátogatáskor, lelkigondozói beszélgetések rendjén olykor főjegyzem: adott esetben ebből a testvérből jó presbiter, jó munkatárs lehetne. Amikor aztán eljön a ciklusos tisztújítás ideje, nem állok tanácstalan: kiket is lehetne javasolni? Természetesen, a presbitérium jelöl. A lelkipásztor ne akarja saját elképzelését, meglátását ráerőszakolni a presbitériumra: a jelölést egyöntetű határozattal kell rögzíteni.

Emlékezetes presbiterek

Mi marad az utókorra egy embertől? – A bölcs és hívd erdélyi költő saját magának így fogalmazta sírfeliratát: „Felejsd el arcom földi mását...” (Dsida). Ha csupán a néhány megmaradt kezdetleges, századfordulói fénykép és egy sírkő emlékeztetne Éhen Gyulára, nem sokan emlékeznének rá. Vajon hányan akadnak, akik e nevet ismerik? Pedig de sokan élnek abból, hogy ő köztünk és értünk élt. Ámde menjünk sorjában, mint a találós kérdések megfejtésekor.

Presbiter. – Egyházmegyei tanácsbíró. – Egyházkerületi képviselő. – Vas megye székhelyén (Szombathelyen) éli le életét. Itt még református egyházközség sem létezett. – Polgármester. „A” Polgármester. A legújabb kor legnevesebb városépítője!

Polgármestersége kezdetén, 1896-ban Szombathely egy nagyon poros kisváros. Római katolikus püspöki székhely. (Székesegyházában a város lélekszámának kétszerese is elférhetne.) A reformátusok száma alig éri el a százat. E maroknyi hívd nép a közeli Egyházsrádóc szóróványa. Egyházmegyéje: az Őrségi egyházmegye, Dunántúl legkisebb és legzaklatottabb sorsú egyházmegyéje. Területén a véres és kemény ellenreformáció előtt 4, azaz négy református egyházmegye létezett. (A kőszegi, a németújvári, a vépi és a vizlendvai). Itt „alapos” munkát végeztek a jezsuiták és az általuk felhasznált vallón és osztrák zsoldosok. Csepregen pl. egyetlen éjszakán 1223 hívdöt öltek meg!

Egyházsrádóc kicsiny szóróványában: Szöllősen látta meg a napvilágot szülei hetedik gyermekeként. Tanulmányait a pápai református kollégiumban végezte el. Jogi tanulmányait is itt folytatta. Olyan jogászt nevelt belőle a Kollégium, hogy keresett ügyvéddé lett. Ilyen minőségében Szombathely első adófizető polgára. S megtörténhetett az a *politikai csoda*, hogy 1896-ban a legkatolikusabb és legcsászárhűbb városban a református Éhen Gyula lett a polgármester! Bár itt még egyházközség sem volt, mégis egyházának többszörös tisztviselőjeként szolgált. Éhen Gyula ekkor már egyházmegyei tanácsbíró, lelkész-jelölő bizottsági tag, egyház-

ÉHEN GYULA

(1853–1932)

kerületi képviselő. Elsőnek említett tisztviselőjét 46 éven át töltötte be.

Ő jól megértette a jeremiási ígét: „... igyekezzetek a városnak jólétén...”. Polgármesterként ennek tett eleget. Első tetteinek egyike, hogy felgyorsította a szinte páratlan szombathelyi közös protestáns templom befejezését. Ezt polgármesterségének első évében szentelték fel. Csinos teret terveztetett a templom köré.

Miután Szombathelyen az ellenreformáció során megsemmisült a protestantizmus, még ekkor is csak kicsiny evangélikus és református szóróványa élt itt. Különös hangzása volt a polgármesteri eskü után mondott szavainak: feladatának tekinti, hogy „mindenkor egyforma mértékkel mérni, felekezeti és politikai pártállásra való tekintet nélkül. S tömöríteni kell a képviselő testület tagjait oly céliből, hogy azok működésében vallás és pártállásra való tekintet nélkül egyedül a város javát tartsák szem előtt.”

Sikerült az erőket összefognia. S így ő lett a századforduló Magyarországnak legjelesebb városfejlesztője. Az első 9 hónap alatt 22 kilométer vízvezeték és ugyanennyi szennyvízcsatornát épített. (Milyen keservesen megy az ilyesfajta munka manapság...) Másik évben 220 000 négyzetméter közutat aszfaltotatott. Ehhez jött 90 000 négyzetméter járda. Ingyen telket ajánlott fel minden gyár-iparosnak, aki Szombathelyen gyárat létesít. Még a MÁV-ot is ingyentelekkel támogatta annak érdekében, hogy vasúti csomópont létesüljön. Szombathelyen nemcsak hogy megszűnt a munkanélküliség, de valósággal vonzotta a munkacsrót. Félév alatt készült el az ország első vidéki városi villamosvonala. Kórházat, árvaházat, városi rendőrséget, tűzoltóságot szervezett. Irgalmatlanul nagy tempó! Ő bírta, a város is bírta.

Voltak, akiknek mindez nem tetszett. Pl. a püspökvár nem akart romlott erkölcsű, izgága munkásokat és munkásnőket látni a városban... – A belügyminiszternél letiltatták a munkálatokat. Amikor a főispán közölte vele a miniszter táviratát, Éhen Gyula szó szerint ezt mondta: „Tessék jelenteni a miniszter úrnak, hogy nem lehet félbeszakítani a munkálatokat, mert azokat ma vagy holnap befejezzük. Fegyelmi alá vonhatnak, elítélhetnek, – de aszfaltja, vízvezetéke, csatornázása már van ennek a városnak. Mind ezt nem lehet visszacsinálni.”

1902 után országgyűlési képviselő lett. Ez azonban nem neki való dolog, ő városépítő polgár volt. Azt közönyösen viselte el, hogy teret neveztek el róla. Mellészobrot is állítottak tiszteletére. Ő inkább dolgozott volna. Öreg korában – családtagjai fiatalon haltak meg – magára maradt, Kora reggel, mikor mások a piacra igyekeztek, ő a városban folyó építkezéseket nézte meg. A tanácsköztársaság idején tisztként tartották fogva. Szamuéli Tibor és a Lenin-fiúk Szombathelytől Mura-szombatig tömeges akasztásokat hajtottak végre. A kommunizmussal való ilyesfajta találkozás azonban nem akadályozta meg abban, hogy e vész-korszak elmúltával frásba foglalja a földreformról és a munkásság kérdéseiről alkotott gondolatait.

Éhen Gyula városszervező szenvedélye átragadt az Őrségi egyházmegye esperesére is. Szűcs László ugyan egész életén át falusi pap volt, viszont egyházmegyéje valamennyi városában megszervezte a református egyházközséget. Így Szombathelyen, Zalaezerszegen, Sárvároton és Szentgottárdon. Amikor megindult Erdély felől a nagy menekültáradat, majd később az urbanizáció, mindenütt volt már befogadó református eklézsia.

Papp Vilmos

Nagypapa levele Unokájának Amerikába

Kis Unokám, mi van veled,
Idegenbe hogy van helyed?
Van-e aki betakarjon,
Ha beteg vagy, ápolgasson?!

Nincsen ott a jó Nagymama,
A maradi Öregapa.
Nincsen ott a kicsi Húgod,
Aki sokszor megsiratott.

A jó Istent arra kérem,
Idegenbe Ő segítjen,
Mert tudom, hogy nagyon nehéz,
Hogyha nincsen segítő kéz.

Elmentél Te idegenbe,
A szebb jövőt ott keresve.
Pedig itthon is van remény,
Aki akar, – itt is megél.

Bízni kell a szebb jövőben,
A magyarok Istenében,
Mert Ő velünk – ha akarjuk,
Ezt a hazát el nem hagyjuk.

Vörösnarty a Szózatban
Jól megírta egy pár sorban
Itt kell élned a Hazában,
És meghalnod öreg korban.

Ha magad magyarnak érzed,
Itt legyen a nyugó helyed

Gáncs Gábor presbiter
Pápa

KALÁSZOK

Azt elvárod, hogy az Úr veled szemben
türelmes legyen, de te nem akarsz Isten-
nel szemben türelmes lenni.

*

Őrizkedjünk attól, hogy a vezetést saját
kezünkbe vegyük. Ha Istenre várako-
zunk, az akadályok, amelyeket Isten
nem távolít el az útból, védőeszközök
az Úr kezében, amelyek megőriznek
bennünket attól, hogy helytelen útra lép-
jünk és kimunkálják bennünk azt a lel-
kületet, amely szükséges az Úrtól készí-
tett legjobb megoldás átvételéhez.

„Az egyházkormányzás ajándéka a Szentlélekben”

„Az egyházkormányzás ajándéka a Szentlélekben” címmel tartott előadást dr. Gaál Botond debreceni teológiai dékán a Református Egyház Doktorok Kollégiumának ülésén.

A témát az teszi újra különösen aktuálissá, hogy Zsinatunk nemrégiben újra megszavazta a presbiteri tisztségeknek a „világi” tisztségek közé tartozását.

Az alábbiakban rövid összefoglalást adunk az előadásból, különös tekintettel a presbiterek helyéről és szerepéről elhangzottakra.

Az előadás visszamegy az ószövetségi népig, ahol még gyakorlatilag nincs egyházkormányzás, mivel egyház sincs. Mózes ugyan elkezdte a népet gyülekezteté formálni a Sinai hegy lábánál, és az ő segítőjeként jelenik meg először a vének közössége. A későbbiekben azonban, a bírák korán túl világi uralkodási formákban él a zsidóság, Isten választott népe.

A mai értelemben vett egyház – Isten új népe – Jézus halála után jön létre, és ettől kezdve kitérhetjük figyelmünkkel a különböző gyülekezeti feladatok és tisztségek kialakulását.

Az apostoli korban, az ősgyülekezetek életében a gyülekezeten belüli és a gyülekezetek közötti egység természetes volt.

Ennek jegyében a kialakult tisztségek között sincsen hierarchikus sorrendiség. A újszövetségi iratok alapján a szolgálatoknak megfelelően az alábbi tisztségeket különböztethetjük meg: apostolok, presbiterok, püspökök, páztorok, evangélisták, diakónusok.

Egy igen figyelemreméltó megállapítás: „Mivel a »püspök« és a »presbiter« terminusok felcserélhetők (ApCsel 20,17 és 28), ezek ugyanazt a hivatalt vagy tisztséget jelentik. A tanítással és igazgatással foglalkozó presbiterok a kormányzást a presbitériumokkal együtt gyakorolják (1Tim 4,14; ApCsel 13,1: 15,23).”

A történelem folyamán azután a kezdeti egység helyén különböző egyházkormányzati formációk alakulnak ki, amelyeket három fő csoportba sorolhatunk:

- a püspöki egyházkormányzat
- a kongregacionalista, vagy más néven független egyházkormányzat

és történelmi időbeli kialakulását tekintve a keleti között foglal helyet a presbiteriánus egyházkormányzat, amelynek alapvonásait Kálvin rajzolja meg az *Institutio*-ban. Ez az egyházkormányzati forma veszi legjobban figyelembe az Írás összefüggéseit.

Fő vonásai között az alábbiak szerepelnek: „A presbiter és püspök az egyes személyek szinonim megjelölései – egy és ugyanazt a tisztséget jelölik.

- Valamennyi presbiter és püspök tekintélye egyenlő.
- A presbiterok ... nem csupán a nép képviselői, hanem valóságosan is vezetők, ... mint »előjárók az Úrba« ...”

Az előadás a továbbiakban a Szentléleknek az egyházkormányzásban betöltött szerepét vizsgálja, illetve azt, hogy mit jelent az egyház Krisztus szerinti kormányzása.

Az előadó rámutat arra, hogy a karizmatikus kormányzás szabálya kell legyen érvényes, vagyis: a gyülekezet tagjai a nekik adott kegyelmi

ajándékok (karizmák) mértéke szerint vegyenek részt az egyház kormányzásában. Így kerülhető el, hogy az egyházat egy annak tagjaitól elválasztott hierarchia kormányozza.

A magyar református egyházkormányzás mennyire áll meg a Biblia mérlegén, és vajon a Lélek ajándékaként nyert karizmák szerinti történik-e? – teszi fel a kérdést az előadó.

A válasz erre a kérdésre kétoldali. Egyrészt a református egyház elvi teológiai álláspontja megfelel a fentieknek, ti. hogy a gyülekezetek kormányzására karizmatikus személyek, presbiterok választassanak ki, és alkossanak presbitériumot, amely az egyház elsődleges kormányzati testülete. Másrészt azonban a gyakorlat nem követi az elméletet. A presbitérium kormányzati szerepe elhalványult, és a lelkópásztorra ruházódott rá. Ezt legitimálja az 1967-es egyházi törvény, amikor kimondja, hogy a presbitérium elnöke a lelkész.

Itt már a profán jogrendszernek mint a „világ elemei alá rekesztettségnek” a hatása mutatkozik, és az előadó a továbbiakban arra keresi a választ, „hogyan nyerhetik vissza gyülekezeteink a Lélek szabadságának elemi cselekvési és döntési feltételeit.”

Az egyház rendjére és kormányzására nézve a bibliai origó: „aki közületek első akar lenni, legyen mindenkinek szolgálója” – hívja fel a figyelmet az előadó.

Ennek jegyében kell a gyülekezetnek – a Lélek eszközeként – választani; választani azért, mert a kegyelmi ajándékok, és azok mértéke is, egyénenként különböző. Idézem az elhangzottakat: „Ezeket nevezzük (ti. a gyülekezet által választottakat) írásszerűen presbiteroknak, illetve testületként presbitériumnak. Eredetét tekintve csak ez az egyetlen, kormányzati hatalommal felruházott testület, minden további magasabb, vagy éppen mellőrendelten kialakított szervezet testület csak akkor és csak abban illetékes, amire a presbitériumoktól felhatalmazást kaptak.”

Ez a presbiteriánus egyházkormányzati rendszer alapsémája, amely egyben a legírásszerűbb egyházkormányzati forma.

Az előadás ismertetését azzal a kérdéssel zárom le, amelyet az előadás végén tett fel az előadó:

„Nyitva marad a kérdés: vajon hogyan válik mindez valósággá a mi Magyarországi Református Egyházunk gyakorlatában?”

Tovább gondolva ezt a kitűnő előadást, és áttekinthető még egyszer a presbiteri tisztség jelentőségét az ősegyháztól kezdve, Kálvin egyházkormányzati elvein át egészen addig a megállapításig, miszerint a presbiterok a gyülekezetek kormányzására kiválasztott karizmatikus személyek – adódik a kérdés: mennyiben fogadható el a presbiteri tisztségnek a kálvini „nem-lekészi” tisztségből „világi” tisztséggé való átműködése?

Ami ha szívünk mélyére nézünk, szorongva fogalmazódik meg bennünk egy másik kérdés is: vajon nagyaink magyar református presbiteri mennyiben lelölnek meg az utóljára megfogalmazott ismérveknek?

Márkusné Láng Iлона

MEGALAKULTUNK!

A Presbiteri Szövetségnek megalakulásától fogva voltak tagjai a *Budapest-Déli Egyházmegyéből*. Amikor azonban napirendre került – a tagság örvendős szaporodása következtében – a Szövetség egyházmegyei szekcióinak megalakulása – ez valahogy nem akart nálunk összejönni...

Amikor szóban és írásban egyaránt háborogtam emiatt, nem szólt senki nyíltan a megalakulás ellen, – csak a passzivitás uralkodott sokáig. Végre, tavaly novemberben *Szilágyi Sándor*, egyházmegyei főgondnoka (aki egyben a Presbiteri Szövetségnek is tisztségviselője) névre szóló meghívókat küldött az érdekelt (egyházmegyei gyülekezeteihez tartozó) tagok címére, s így szerencsésen összejöttünk a kelenföldi gyülekezet tanácsstermében. Így történt, hogy november 22-én megalakíthattuk szekciónkat, miután szerencsésen összejött a tagság nagyobbik fele.

De hát miért is szorgalmazzuk a Szövetség szervezeteinek kiépítését? Miért nem elég, hogy vannak gyülekezetek, s a presbiterek ott végzik hagyományos feladataikat? Miért nem elég, hogy Egyhá-

zunknak úgyis van többlépcsős szervezete, amelyben – a nem éppen megüszelő „világi tagok” címszó alatt – vannak megválasztott presbiterek is? Minek a presbitereknek külön szervezkedni?

...Nos, erre a kérdésre nem jelent érdemi választ az, hogy a „kommunizmust megelőzően is volt már ilyen”? Inkább úgy fogalmaznék: ha már akkor is volt értelme, most sokszorosan van, megnőtt a jelentősége! A szekularizálódott társadalomban halálra van ítélve az a gyülekezet és az az egyház, ahol a lelkész magányos harcosként egyedül próbálja hirdetni, képviselni Jézus Krisztus ügyét! Ha nincs körülötte munkatársi gárda hívő, Krisztusnak odaszánt életű, ugyanakkor a szekularizált külső világban is tapasztalatokkal, emberi kapcsolatokkal, anyagi lehetőségekkel rendelkező emberekből, akkor nem éri el még az elvilágiasodott egyháztagnak tömegét sem, nemhogy a teljesen kívülállót...! Nem elég ma már, hogy akadnak a gyülekezet anyagi természetű gondjait felvállaló presbiterek – az Ige továbbadásában, lelkigondozó munkában, a gyülekezeti közösség építésében

is szükség van ránk! Ehhez persze hitben és ismeretben felkészült presbiterekre van szükség! Szövetségünk pedig különösen azért dolgozik, hogy ezt a felkészítést megszervezze. Pl. összehozunk olyan csendesnapokat, konferenciákat, ahol a presbiterek felerősödhetnek, felnőhetnek a gyülekezeteikben való lelki, gazdasági és igazgatási tevékenység magas színvonalú ellátására.

A keresztyénség ellenségei persze szívesen sugallták a gondolatot: a hithirdetés a „papok dolga”, ügye; ők jelentik az Egyházat... Sajnos sok helyen ez ma valóban így is van: az ünnepi istentiszteletekre elszállingózó „hívek” kívülállóként hallgatják a lelkileg magára maradt lelkészt. Az ilyen – tisztesség ne essék, szólván – „gyülekezetekben” a lelkész egy tisztikar és közkatonák nélküli tábornokhoz hasonló.

...Igaz, az Úr Isten a kövekből is támaszthat fiakat magának! Ezt akarjuk, avagy igényt tartunk a fiúságra, vállalva küldetésünket!?

Kövespataki László

Gyülekezeti presbiter-tanfolyam

Budapest – Kőbányán évenként január második hetétől szentia esténként 6 alkalommal presbiteri továbbképző alkalomok voltak. Ezek nem napirenddel folytatott gyűlések, nem is bibliaórai alkalmak. Kifejezetten a presbiteri szolgálathoz szükséges újabb ismeretek megszerzésének alkalmak. Senki sem állíthatja, hogy e hat összejövétel elegendő. Arra azonban jó, hogy ki-kik tájékozódják újabb, vagy mindig időszerű kérdések tekintetében.

Természetesen egy rövid ígeszolgálat keretében Istené az első szó. Majd egy időszerű téma következik. Végül pedig mindennek egyházunk történetében megmutatkozó előzményeit keressük. Egyrészt „nincs új a Nap alatt”. Nem kell mindent újonnan felfedezni. Sok nagyszerű kezdeményezés történt, ami sajnos feledésbe ment. Egy-egy jelentős hajdani presbiter életén és szolgálatán próbálunk okulni. Két-három – a témához szorosan kapcsolódó – ének gyakorlása is hozzátartozik az estéhez. Hiszen az istentiszteleti éneklés vezetése is presbiteri szolgálat.

Az 1995. évi továbbképző programja a következőképpen alakult (példaként másoknak!):

1. este

Ige: 115 zsoltár 1-9 „Örökkévaló az Ó kegyelme!”

Énekek: 210., 251., 478. sz. (Ráday-énekek)

Téma: Az Egyetemes Magyar Református Konventre készülünk.

Nevezetes presbiter: Ráday Pál

2. este

Ige: 5Mózes 6 „...az Úr a mi Istenünk az egyetlen Úr!”

Énekek: 324., 331., 375. (Pálóczi Horváth-énekek)

Téma: Állam és egyházak viszonya

Nevezetes presbiter: Pálóczi Horváth Ádám

3. este

Ige: Jeremiás 29,1-7 „...igyekezzetek a városnak jólétén”

Énekek: 35., 68., 89.

Téma: A kőbányai egyházközség 2000-ig

Nevezetes presbiter: Ehen Gyula a városépítő

4. este

Ige: 1Mózes 12,1-3 „...nagy nemzeté teslek...”

Énekek: 395., 396., 397.

Téma: Reformátusság – Isten országa – haza

Nevezetes presbiter: Mikó Imre gróf, erdélyi főkurátor

5. este

Ige: Máté 18,1-10 „Aki egy ilyen kisgyermeket befogad az én nevemben...”

Énekek: 8., 119,1-5., 479.

Téma: Egyházi iskolák

Nevezetes presbiter: Bethlen Miklós az Apáczai Csere János-tanítvány

6. este

Ige: Máté 25,14-30 „Adott 5, 2, 1 talentumot”

Énekek: 254., 255., 474.

Téma: Isten-adta tehetség és hivatásvégzés (Mitől keresztyén és református egy orvos, politikus kétkézi dolgozó, szülő, stb.)

Nevezetes presbiter: Kemény János báró, színházigazgató, eklezsia kurátora, gazdálkodó

Az imádkozásra természetesen minden alkalommal jut lehetőség.

P. V.

„AZ ARATNIVALÓ SOK, A MUNKÁS KEVÉS” (Mt 9,37) – Hozzászólás a presbiterek felsőfokú tervezett képzéséhez –

Az Úr Jézus Krisztus tanítványaihoz szóló felhívásával szeretném kezdeni hozzászólásomat, folytatva is a Szentírás Igéjét: „Az aratnivaló sok, a munkás kevés, kérjétek tehát az aratás Urát, küldjön munkásokat aratásába.”

A Magyar Református Presbiteri Szövetség 1995. január 21-i közgyűlése *elfogadta* a presbiterek hármas, alap-, közép- és felsőfokú képzéséről szóló előterjesztést.

Jelen hozzászólásomban a Reformátusok Lapja ezévi január nyolcadikai számában megjelent „PRESBITEREK KÉPZÉSE FELSŐFOKON” c. írás alapján szeretnék kiindulni, ahol is a Károli Gáspár Református Egyetem Nagykovácsi Tanítóképzői Kara nevében *Fruttus István Levente* főiskolai tanár ismertette az elképzeléseket. Tudomásom szerint a közeljövőben az egyházmezők erre illetékes bizottságai is foglalkoznak majd a felsőfokú képzéssel, – ezért itt saját gondolataimat szeretném közreadni.

A Presbiteri Szövetség imént említett közgyűlésén elhangzott: jussunk el oda, hogy presbitereink *evangélizáló presbiterek* legyenek! Erre Isten Szentlelke adhat elhivatást, ihletet, – ezért *úgy vélem, hogy a felsőfokú presbiteri képzésnek ez kell legyen a fő célja: munkásokat adni az Egyháznak, mert a munka sok, feladataink nőnek.*

A felsőfokú presbiteri képzés egyik alapvető célkitűzése az lehet és legyen is, hogy biztosítja a presbiterek utánpótlását. Teljes mértékben egyet érthetünk az-za, hogy ha távlatokban is – de a leendő presbiteri választásokon azon híveink is bekerüljenek

a presbitériumokba, akik ezt a képzést elvégezték. Miután – helyesen – a jelenlegi presbiterekre, tisztségviselőkre is számítanak – úgy vélem, *ez a képzés ne legyen életkorhoz kötve, így akit Isten Lelke erre indít, akár életkor szerint fiatalabb, avagy idősebb az jelentkezzen erre a képzésre.* Rögtön hozzá kell tenni: természetesen nem egy évre, hanem hosszú távon értendő ez, hisz kétségtelen, hogy a képzésnek lehet bizonyos létszámi meghatározottsága, – meg kell állapítani az egy évfolyamon tanulók keretszámát, ámde úgy vélem, akinek erre indíttatása van, az felvételt fog nyerni.

Lelkipásztori ajánlást első sorban a nem presbiter jelentkezők körében tartanám fontosnak. A presbiter jelentkezőtán a presbiter tisztség külön igazolása helyett számoljon be folyamódványában a gyülekezetben végzett munkájáról. Ezzel nem ellentétes az, ha a lelkipásztor a jelentkezési lapot láttatja, ugyancsak nem tartom ellentétesnek, ha valamely gyülekezetben oly határozat születik, hogy a Presbitérium ajánlása is szükséges!

A képzés tantervével egyet lehet érteni, az első év valóban legyen alapozó év, a második a szakosodásé. Itt csupán arra szeretnék kitérni, hogy a gazdasági szakon belül legyenek számviteli, könyvviteli ismeretek, valamint *legyen kellő súly helyezve az adózással kapcsolatos tudnivalókra!*

Aki a missziói területet választja, annak legyen alkalma behatóan foglalkozni a körzetgondozói szolgálattal!

Ami a záródolgozatot illeti, javasolom, tegyék lehetővé már a

harmadik félévben a témaválasztást és a negyedik félévben legyenek állandó konzultációs lehetőségek. Noha kétségkívül a legcélszerűbb a záródolgozatot a negyedik félév végére benyújtani, azonban az egyetemi képzési gyakorlatnak megfelelően célszerű *túrelmi időt* is biztosítani, amely max. két év lehetne.

Jelen sorok írásakor még nem ismeretes a *részvételi avagy a tandíj* mértéke. Az a kérésem: *úgy legyen megállapítva, hogy az minden hallgatónak, azaz a kisebb keresetűeknek is elfogadható legyen!* Teljes mértékben egyet érthetünk azzal, hogy a küldő gyülekezetek anyagi lehetőségeiktől függően, adjanak támogatást, azaz a jelentkező ez esetben ún. *„tanulmányi szerződést” kötné gyülekezetével,* illetve Presbitériumával, amelyben a reá eső szellemi és anyagi terheket, a szolgálatot fokozottan vállalja!

Megfontolandó lehet, hogy a legjobb eredményt elérő hallgatók esetleg még tovább tanulhatnának, akár a vallásanári szakon, kivételes esetben pedig akár valamelyik Teológiai Akadémián is.

Az oklevél megszerzése szép célkitűzés, de végső soron nem ezért, hanem az Isten Lelke által végzendő missziói szolgálatért tanuljunk, munkálkodjunk, ahogy Urunk is tanított!

Végezetül köszönetet mondok a Presbiteri Szövetség főtákarának Balla Tibor testvéremnek, aki személy szerint már hosszabb idő óta munkálkodott és munkálkodik a presbiterek továbbképzésén! Isten áldja meg az új felsőfokú képzést is!

SZÖVETSÉGÜNK ÉLETÉBŐL

OKTÓBER

2. Körzeti presbiteri konferencia volt a bugyi gyülekezetben. A több községből jött presbitereket lelkipásztoraik kísérték el a konferenciára. *Szilágyi Sándor* és a főtitkár tartott előadást, melyet csoportos megbeszélés követett.

3-9. Evangélikáció volt 10 budapesti gyülekezetben. Sajnos presbitereink nem kellett számban vettek részt a szolgálatokon.

8. Nagyberegben (Kárpátalja) a második évet nyitották meg a református gimnáziumban, a főtitkár bizonyosítással szolgált.

12. Főtitkári értekezlet tekintette át Szövetségünk napi dolgait.

22. A Budapesti Déli Egyházmegye presbiteri konferenciája volt az új Budapesti Kispeszt Rózsza téri templomban. *Pásztor Lajos* fiatal presbíter testvérünk szolgálatát a PRESBITER lapunk is közölte. *Szilágyi Sándor* em-i gondnok vezette az együttdét. *Ablonczy Zsolt* Zsinati missziós osztályvezető „A misszió és a presbitérium” címmel tartott előadást. A főtitkár a tanítvánnyá tétel folyamatáról szólt.

26. A Presbíter szerkesztőbizottsági ülése volt. A főszerkesztő köszöntötte *Kövespataki Lászlót*, a szerkesztőbizottság új tagját.

28. Észak-pesti egyházmegye presbiteri konferenciájának előkészítő megbeszélése

volt az egyházmegye küldötteivel. A megbeszélést *Buzás János* em-i gondnok vezette.

NOVEMBER

5. Az Országos Református Nőszövetség közgyűlése volt. Elnökké *dr. Pásztor Jánosné*t választották. A Kálvin téri templomban számos női presbíter vett részt.

6. A Vértessaljai és Mezőföldi egyházmegye közös presbiteri konferenciát szervezett Székesfehérváron. A délutáni alkalmon szolgált *Béres Ferenc* művész testvérünk, *Lipcsy Edit* ének- és *Hegedűs Valér* orgonaművész. A két egyházmegye espereseinek szolgálata között előadást tartott a főtitkár és *Szabó Balázs* missziói gondnok.

12. Az Észak-pesti Egyházmegye presbiteri-gondnoki konferenciája volt Főtón, ahol megalakult a Szövetségünk helyi egyházmegyei szervezete.

22. Budapesti Déli Egyházmegyében volt presbiteri konferencia, ahol megalakult a Szövetségünk helyi egyházmegyei szervezete.

Titkár: *Somogyi István*. Választmányi tagok: *Kövespataki László* és *Hargita Arpád*. Közgyűlési küldöttek: *Fischer Márta*, *dr. Kolosváry Bálint* (vezetőségi tagok), *Muzsnay István*, *Felegdi Lajos*.

26. Egyházközségi presbiteri-gondnoki konferencia volt Miskolcon. *Dr. Mészáros István* püspök hirdette az Igét. *Szabó Dániel* főgondnok megbeszélést tartott a jelenlevő

gondnokokkal. Előadást tartott a főtitkár, *Csorba László* egyházközségi missziói előadó áhítata zárta be a konferenciát.

DECEMBER

3. Egyházmegyei gondnoki konferencia volt Sárospatakon. Az egyházmegye elnöksége *Börzsönyi József* esperes és *dr. Erdei Pál* egyházmegyei gondnok vezetésével az egyházközségek életéről számoltak be az egyházközségi gondnokok. Részt vett a konferencián 5 debreceni és 10 sárospataki teológus is.

10. Délelőtt.

Bibliaiskola volt a Szabadság téren. *Dr. Füzési Zoltán* újszövetségi, *Czanik Péter* ószövetségi, *Taylor Moni* lp. missziói előadást tartottak. A bibliaiskola vezetési feladatait *Vándor Gyula* látja el.

Délután.

A Budapesti Északi Egyházmegye gondnokaival volt az évzáró összejövetel a Szabadság téren. Szövetségünk egyházmegyei vezetősége a tavaszi mátraházi konferenciát készítette elő.

12. Kibővített elnökségi ülés volt a Ráday utcában. Az elnökség értékelte a Szövetség 1994. évi tevékenységét, előkészítette a januári közgyűlést.

Balla Tibor főtitkár

KÜLDJÖN EGY FOTÓT!

Örömmel közöljük Kedves Olvasóinkkal, hogy lapunk következő számában már fényképet is közölhetünk, az AMEKO Nyomda jóvoltából. Csak fekete-fehér fotókat tudunk nyomtatásban közzétenni! Kérjük, egy-egy jelesebb presbiteri találkozóról, templomról, szolgálatban példamutató férfi- vagy nőtestvéréről küldjenek fényképet. Ha a szerzők cikkük mellé kis igazolványképet küldenek, ennek közlésére is mód van. Így legalább arcról is jobban ismerjük, felismerjük egymást. Szíves segítségüket köszönjük.

A szerkesztőbizottság

Köszönetmondás

A Presbiteri Szövetség Elnöksége és a Presbíter c. lap Szerkesztőbizottsága hálásan köszöni kedves Testvéreinknek a karácsonyi és újévi jókívánságaikat, amit levélben, üdvözlőlapon juttattak el hozzánk, Urunk kegyelme legyen Mindnyájukkal továbbra is, s kérjük, imádsággal és tényleges részvétellel támogassák a Szövetség és Lapunk szolgálatát.

Kérelem

A Külső-kelenföldi (Ildikó tér) gyülekezetben újra megindul a parókia építése. A jogi akadály elhárult. Amint az idő engedi, következik a falak felhúzása, a tetőzet és a belső munkálatok elkészítése. A közeli-távoli Testvérek anyagi támogatását kérik és köszönettel fogadják, amit az 501-000097-6 számú csekkzámlára lehet befizetni. Ez a támogatás a személyi jövedelemadókból leírható. Mindezt egyedül Istené a dicsőség!

VASÁRNAP VOLT

amikor gondolatokba merülve mentem a templomba. Szinte nem láttam, nem hallottam senkit magam körül. Arra eszméltem, hogy lelkésem olvasni kezdi az ígét:

„Titeket is életre keltett, kik halottak voltatok vétkeitek és bűneitek miatt” (Ef 2,1).

Meglepődtem! Ehhez hasonló gondolatok foglalkoztattak már az úton is. Persze igazában nem sokat értettem a felolvasott igéből. Mi az, hogy „életre keltet”? Aki él azt nem kell életre kelteni! Aki pedig halott, azt hogy lehet életre kelteni? Nem értettem.

Ez rám is vonatkozhat talán, de hogyan? A mondat második felén gondolkodom, „halottak voltatok vétkeitek miatt”. Nem értem, hát vétkem, meg bűnöm az nekem is van, úgy mint minden embernek. No, de én ettől lennék halott? És a többi ember nem halott? Biztosan valahogy másként kell érteni az egészet. Azt tudom, hogy valami nincs rendben az én hitem körül, de hogy mi az, nem volt világos előttem. Talán ebben az igében van a megoldás, csak én nem értem mi az?

Már beszélt a Tiszteletes, amikor fel-eszméltem gondolataimból. Jó is, hogy már odafigyelek, mert magamban úgy sem megyek sokra.

„Testvérem, ha nem kaptál még új életet Jézus Krisztustól, ha a bűneidre nem kértél még bocsánatot, akkor halott vagy! Lelki halott! Magyarul: kárhozatban vagy! A bűneidet – bármily vallásos vagy is – nem viheted magaddal a mennybe!

Jézus Krisztus azért jött a földre, hogy a te bűneidet magára vegye és elszenvedje az érte járó büntetést; helyetted! Ha kell neked a bűnbocsánat, akkor menj oda a kereszten függő Jézushoz és megbánva életed bűneit, mondd neki: itt van a szívem, neked adom Uram; Ő ezt várja tőled, azért, hogy téged is életre, öröklétre keltsen és ne maradj a halálban.”

A Tiszteletes tovább beszélt, de én ki-kapcsolódtam ebből és valami új látás, valami meleg fény derült fel bennem. Én nem így gondoltam, Persze, hogy élék én, hiszen dobog a szívem, de ahogy a Tiszteletes mondja, itt nem testi, hanem lelki életéről vagy halálról van szó. Márpedig nekem éppen ez a gondom. Eddig sohasem foglalkoztam avval, hogy az égbe vagy a pokolba jutok. Református presbiter voltam régóta és hittem Istenben és Jézusban, de mostanában nyugtalanított valami. Éreztem, hogy nincs rendben minden nálam!

A Tiszteletes azt mondta, hogy én értem jött Jézus a földre, és hogy én helyettem feszítették keresztre? Miért? Ezt én messze nem értem! Én helyettem... nem, nem... és az igazság akkor hol van? Hát nem a bűnöst kell megbüntetni?

Az én bűneimet magára vette? Nem, ez nem lehet... A szememből egyre jobban hullott a könny. Eltakartam az arcomat, hogy senki ne lássa. Rohantam ki a templomból. Ez nem igaz! Én helyettem... De miért?

N. N.

KALÁSZOK

Aki őszintén tudja, hogy nincs benne semmi jó, nem keres másban hibát.

*

Míg magaddal meg vagy elégedve, lehetetlen, hogy másokkal megelégedett légy.

*

A szeretet szívesen lesz szolgálóvá, az önzés ellenben szereti, ha kiszolgálják.

Isten nem azért mond valamit, hogy értelmekkel mérlegeld, hanem hogy engedelmeskedj neki.

*

Nincs veszedelmesebb dolog, mint Bibliát olvasni anélkül, hogy engedelmeskednél.

*

Csak két eset lehetséges: vagy a Biblia tart távol a bűntől, vagy a bűn tart távol tőle.

A BUDAHEGYVIDÉKI
REFORMÁTUS
GYÜLEKEZET

BIBLIAISKOLÁJA

1995. január – április hónapjai első hétfőjén du. 6 órai kezdettel előadásokat tart gyülekezeti termünkben.

„NAGYHATÁSÚ BIBLIKUS
GONDOLKODÁSÚ
LELKIGONDOZÓK
IDŐSZERŰ ÜZENETEI”
címmel

Dr. BOROSS GÉZA

a Károli Gáspár Református
Egyetem Hittudományi Kar
gyakorlati teológiai tanszékének
professzora tart előadást:

1995. március 6., hétfő:

„NEVELJ
MINKET EGYESSÉGRE...”
(Bohren Rudolf)

1995. április 3., hétfő:

„HINNI TANÍTS, URAM!...”
(Tacke H.)

Szent ámulással

*Ki a semmiből világot teremt,
bűneimet meg semmivé teszi.
AZ ÉN URAM A CSODÁLATOS
ISTEN!
Szent ámulással hódolok Neked.*

Krisztus szépsége

*Nincs oly dicső, méltó, nemes,
szépséggel ki Vele felérne.
Az irgalom szépsége ez,
az áldozat gyönyörűsége.*

Iskolában

*Tanár: az ÚR. Tankönyv: a Bibliánk.
Jól tesszük, hogyha készülünk
nagyon.
Nem jártak még ki ezt az iskolát,
mégis minden nap vizsga-alkalom.*

Füle Lajos

A Magyar Református Presbiteri Szövetség pályázatot hirdet

olyan pályaművekre, amelyek
egy-egy gyülekezet utóbbi 50–75 évének történetét
dolgozzák fel.

A pályadíjak a következők:

I. díj: 20 000 Ft

II. díj: 10 000 Ft

III. díj: 5 000 Ft

A pályamű olyan munka lehet, mely – nyomtatásban még nem jelent meg – a szerző(k) önálló munkája, – a szerző(k) hozzájárulnak a pályamunka példányának elhelyezéséhez a Ráday Könyvtár állományában.

A pályázók a református gyülekezetek presbiteri és tagjai lehetnek. A pályázat A/4-es nagyságú lapokon, magyar nyelven, gépelve küldendő be a Presbiteri Szövetség címére (Budapest, IX. Ráday u. 28.). Terjedelme nem haladhatja meg a 200 gépelt oldalt. A pályázathoz csatolni kell a szerző(k) nyilatkozatát a fenti három követelmény teljesítéséről. A pályázaton való részvétel a pályázó(k) szerzői jogait nem érinti. A díjnyertes pályamunkák kiadása a szerzőkkel kötendő külön megállapodás alapján történik.

A pályázatok beküldésének végső határideje: **1995. december 31.** Lapunk Szerkesztőbizottsága indítványozza, hogy a pályaművek – tekintettel a modern nyomdatechnikai lehetőségekre – könyvfórmában, bekötve csak akkor vehetnek részt a pályázaton, ha megjelenésük ideje nem korábbi 1994-nél, s eddig nagyobb példányszámban nem kerültek publikálásra!

JEGYEZZÜK BE NAPTÁRUNKBA!

❶ MÁRCIUS 4-én a Tatai Egyházmegye Gyermelyen tartja körzeti presbiteri konferenciáját.

❷ MÁRCIUS 11., ÁPRILIS 1. és 29., MÁJUS 13. és 27. – a PRESBITEREK BIBLIAISKOLÁJÁNAK következő alkalmai, melyeket a Szabadság téri Egyházközség gyülekezeti termében tartunk. Elsősorban a két budapesti egyházmegye presbiterit, de minden érdeklődőt szeretettel várunk!

❸ MÁRCIUS 12-én vasárnap, Szabadszálláson presbiteri és gyülekezeti munkások konferenciáját rendezi meg a Bácskiskunvári Egyházmegye északi része.

❹ ÁPRILIS 8-án, a virágvasárnapot megelőző szombaton délelőtt 10 órai kezdettel

tartja a DUNAMELLÉKI EGYHÁZKERÜLET PRESBITERI KONFERENCIÁJÁT a Kálvin téri templomban. Szeretettel várjuk érdeklődő Testvéreinket!

❺ ÁPRILIS 29–30-án a Budapest Szabadság téri templomban kerül sor arra az IFJÚSÁGI KONFERENCIÁRA, melyen a fiatalok presbiteri szolgálatának, illetve az arra történő felkészítésnek a kérdéseit is megvitatják a résztvevők. Várjuk az érdeklődőket!

❻ JÚNIUS 9–11. között kerül sor Kőlkeden a DUNAMELLÉKI PRESBITERI ÉS GONDNOKI KONFERENCIÁRA.

❼ AUGUSZTUS 31. – SZEPTEMBER 3. között tartjuk a NEMZETKÖZI PRESBITERI KONFERENCIÁT TAHIBAN.

FIGYELEM!

EZ ÉV ELSŐ NEGYEDÉBEN
jelenik meg
a PRESBITER
KISKÖNYVTÁRA sorozat
első köteteként

PAPP VILMOS:

KRISZTUS JÓ VITÉZE

című könyvvel!

Megrendelhető
a szövetség irodájában!

A „Presbiter” című lap a Magyar Református Presbiteri Szövetség hivatalos időszaki kiadványa. Megjelenik évente hat alkalommal.

A szerkesztőbizottság tagjai:
dr. Bodolay Géza,
dr. Róók Zsigmond,
Hegy-Füstös István, Papp Vilmos,
Vándor Gyula, Kövespataki László
Felelős szerkesztő: Békefi Lajos
Felelős kiadó: Nagy Ferenc József
Szerkesztőség: Magyar Református Presbiteri Szövetség Irodája,
1092 Budapest, Ráday u. 28.
Telefon: 218-0266

A lap a lenti címen írásban vagy telefonon is megrendelhető.

A egyéni előfizetési díj beföldre évi 210,- Ft, külföldre (a vevőnk határos országokból) 390,- Ft, Európa és a tengeren túl más országába 570,- Ft. Az előfizetési díj átutalható bankszámlánkra: OTP 508-41664-9 „Magyar Református Presbiteri Szövetség”.

Budapesti személyesen is belívehető Szövetségünk Irodájában. Lapunk fenntartását szolgáló adományait is köszönettel fogadjuk a lenti bankszámlára a Kárpát-medence református gyülekezeti és presbitériumi nevében!

Készült az AMÉKO Kft. nyomdájában. – 94/023.
Felelős vezető: Kovács Gáborné
Egy példány ára: 35,- Ft.